

WEHIKUŁ USAMODZIELNIENIA

OPIS PROGRAMU

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJE O FUNDACJI ROBINSON CRUSOE

1. Fundacja
2. Robinsonowie i Robinsonki
3. Programy
4. Publikacje

II. PROGRAM WEHIKUŁ USAMODZIELNIENIA

1. Co to jest Wehikuł Usamodzielnienia?
2. Jak działa Wehikuł Usamodzielnienia?
3. Co robimy podczas spotkań?
4. Jak działamy?
5. Co proponujemy?

III. WEHIKUŁ USAMODZIELNIENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/2013

1. Program

IV. KONTAKT

I. INFORMACJE O FUNDACJI ROBINSON CRUSOE

1. Fundacja

Fundacja Robinson Crusoe jest Organizacją Pożytku Publicznego i działa od 2002 roku. Zajmuje się usamodzielnianiem i wszechstronnym wspieraniem młodzieży z instytucji opieki zastępczej (domy dziecka, rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) zagrożonej wykluczeniem społecznym.

2. Robinsonowie i Robinsonki

„Robinsonowie” i „Robinsonki” (tak nazywamy naszych podopiecznych) są pozbawieni wsparcia rodzinnego i tak jak rozbitekowie zmagają się z uczuciem porzucenia, bezradności i lęku przed kolejnym niepowodzeniem. Z powodu braku wiary w siebie i braku oparcia w rodzinie często wycofują się z sytuacji wymagających wytrwałości i rezygnują z szans, mogących odmienić ich los. Uczymy Robinsonów jak zyskać samodzielność ekonomiczną, społeczną i emocjonalną - jak przerwać zakłętą krąg bezradności, jak przełamywać bariery, jak samodzielnie walczyć o swoje miejsce w świecie i w społeczeństwie.

3. Programy

W ciągu 14 lat działalności, Fundacja wypracowała autorskie praktyczne programy usamodzielnienia, które pozwalają młodzieży z placówek zaistnieć w lokalnej społeczności w konstruktywny sposób i własną aktywnością przeciwdziałać stygmatyzacji. Działamy na terenie całego kraju, gdzie zakładamy lokalne centra usamodzielnienia tzw. „**Wehikuły Usamodzielnienia**” dla młodzieży powyżej 16 roku życia.

Co roku organizowane są ogólnopolskie warsztaty wyjazdowe, które pozwalają młodzieży na bezpieczną integrację, wzajemną inspirację i wymianę doświadczeń. Pomagamy też Robinsonom znaleźć pracę lub odbyć staż w zaprzyjaźnionych firmach (program „**Bezpieczny staż**”) oraz rozwijać się zawodowo dzięki finansowaniu kursów lub sprzętu (program „**Kontrakty Robinsona**”). Rocznie w projektach Fundacji uczestniczy ok. 200 Robinsonów.

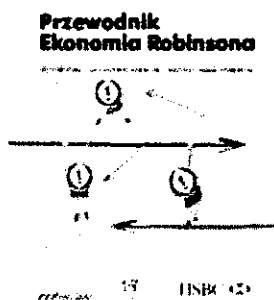
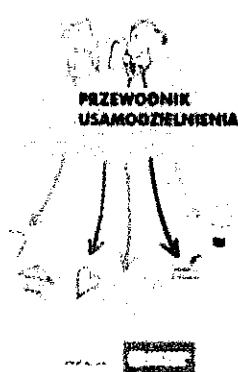
Prowadzimy także **szkolenia i warsztaty** dotyczące pracy z usamodzielniającą się młodzieżą dla pracowników socjalnych, rodziców zastępczych, opiekunów usamodzielnienia oraz pracowników

i pracownik Ośrodków Pomocy Społecznej (OPS), Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie (MOPR) i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie (PCPR).

4. Publikacje

W 2008 roku Fundacja opracowała i wydała - wspólnie z Fundacją dla Polski – pierwszy w Polsce „Przewodnik Usamodzielnienia”, który został bardzo dobrze przyjęty przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej z całej Polski jako cenny materiał zarówno dla młodzieży jak i pracowników socjalnych. W 2010 roku wraz ze Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce wydaliśmy poprawioną i uaktualnioną wersję „Przewodnika Usamodzielnienia” oraz – we współpracy Fundacją „Future First” Banku HSBC – „Przewodnik Ekonomia Robinsona”, który ułatwia poruszanie się w gąszczu zagadnień związanych z oszczędzaniem, planowaniem wydatków, wyborem rachunku bankowego, prawami konsumenta, ubezpieczeniami i inwestycjami.

W 2011 ukazała się kolejna publikacja z cyklu „Biblioteczka Robinsona” – przewodnik „Usamodzielnij się zdrowo” napisany we współpracy z lekarzami i lekarzami z poznańskiej kliniki MedPolonia. W październiku 2012 ponownie wraz ze Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce wydaliśmy przewodnik „Prawo w usamodzielnieniu”, który pozwala młodzieży poznać nie tylko prawa przysługujące młodzieży w procesie usamodzielnienia ale także prawa i obowiązki dotyczące obywateli Polski i Unii Europejskiej.

II. PROGRAM WEHIKUŁ USAMODZIELNIENIA

1. Co to jest Wehikuł Usamodzielnienia?

Wehikuł Usamodzielnienia to główny program realizowany przez Fundację Robinson Crusoe. Jego celem jest pomoc młodzieży w usamodzielnieniu poprzez zdobywanie praktycznej wiedzy i umiejętności oraz kształtowanie postaw potrzebnych w samodzielnym życiu. Program zapewnia zarówno naukę umiejętności jak i wsparcie emocjonalne.

2. Jak działa Wehikuł Usamodzielnienia?

Wehikuł Usamodzielnienia to lokalna grupa usamodzielnienia, która liczy 12-20 osób. Uczestniczy w niej młodzież z różnych instytucji opieki zastępczej (domów dziecka, rodzin zastępczych) w wieku 16-24 lata. Wehikuł spotyka się raz na dwa tygodnie przez cały rok szkolny (od października do czerwca). Zajęcia prowadzi lokalna kadra przeszkolona przez Fundację, pozostająca pod opieką superwizora.

3. Co robimy podczas spotkań?

Podczas spotkań Wehikułu realizowane są gry, ćwiczenia symulacyjne i warsztaty dotyczące konstruktywnej komunikacji, ekonomii (w tym gospodarowania domowym budżetem), poruszania się na rynku pracy, przedsiębiorczości, zdrowia, praktycznych umiejętności życiowych i przepisów związanych z usamodzielnieniem. Każde spotkanie trwa około 4 godziny. Zajęcia odbywają się metodą warsztatową - oznacza to, że uczymy poprzez doświadczenie i praktykę.

4. Jak działamy?

Do współpracy przy Wehikule angażujemy lokalną społeczność (wolontariuszy, sponsorów, przedsiębiorców). Dla osób, które ukończyły program Wehikułu organizujemy 12-dniowe wyjazdowe Letnie Warsztaty Robinsona (obóz letni), zaś nowych Robinsonów zapraszamy na tygodniowe Zimowe Warsztaty Robinsona (obóz zimowy).

5. Co proponujemy?

Proponujemy finansowe zaopiekowanie się, wsparcie jego działań oraz zaangażowanie wolontariuszy w działania wehikułu. Fundacja będzie o tym komunikować na swojej stronie internetowej, Facebooku oraz w prezentacjach na temat swoich działań. **Wsparcie finansowe przeznaczymy na koszty związane z prowadzeniem grupy i wybranych działań.**

III. WEHIKUŁ USAMODZIELNIENIA W ROKU SZKOLNYM

1. Program

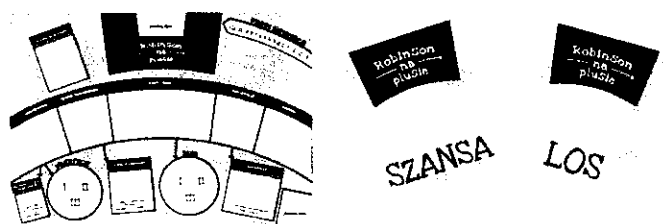
1. Trening umiejętności społecznych

Na zajęciach Wehikułu młodzież znajduje się w środowisku rozumiejącym jej problemy, akceptującym jej trudności i ograniczenia oraz zapewniającym poczucie bezpieczeństwa, czyli stwarzającym warunki do trenowania umiejętności społecznych. Uczymy jak radzić sobie z nieśmiałością, agresją, jak nawiązywać i utrzymywać konstruktywnych relacje z innymi, jak rozwiązywać konflikty i bronić swoich praw. Młodzież zdobywa podstawowe umiejętności z zakresu komunikacji, asertywności oraz wykorzystania osobistego systemu wartości do godnego życia. Program jest modyfikowany w zależności od potrzeb uczestniczek i uczestników. Każdy z uczestników na początku, w trakcie i na koniec bycia w Wehikule wypełnia autorskie narzędzie fundacji „Indeks Samodzielności”. Jest to test dedykowany młodzieży usamodzielniającej się i pozwala pokazać na jakim etapie rozwoju jest młody człowiek oraz wskazać obszary, które młody człowiek może zmienić i rozwinąć.

2. Ekonomia Robinsona

Młodzież uczestniczy w cyklu warsztatów dotyczących zarządzania budżetem, form zatrudnienia, praw konsumenta oraz ubezpieczeń. Młodzież zdobywa wiedzę na temat specyfiki rynku pracy z podstawami prawa pracy, rozwija umiejętności służące skutecznemu poszukiwaniu pracy, uczy się pozyskiwania i analizowania ofert pracy, pisania CV i listów motywacyjnych, odbywa symulowane rozmowy kwalifikacyjne, uczy się wypełniania formularzy urzędowych i poznaje podstawowe dokumenty związane z zatrudnieniem.

Warsztaty zostały stworzone w oparciu o publikację „Przewodnik Ekonomia Robinsona”. Uzupełnieniem warsztatów jest gra symulacyjna „Robinson na plusie”, która pozwala doświadczyć długofalowych mechanizmów finansowych i uczy podejmowania korzystnych decyzji finansowych w codziennym życiu (inwestycja w edukację, planowanie budżetu, inwestowanie).

3. Aktywizacja zawodowa – program „Bezpieczny staż”

W ramach programu „Bezpieczny staż” młodzież ma możliwość wzięcia udziału w stażach zawodowych w firmach współpracujących z Fundacją. Dla wielu osób jest to pierwsze zetknięcie z rynkiem pracy. Wsparcie ze strony osoby prowadzącej Wehikuł oraz opiekuna stażu w firmie sprawia, że jest to pozytywne i wzmacniające doświadczenie. Dzięki stażom młodzież może sprawdzić, czy wyobrażenia o wymarzonym zawodzie pokrywają się z rzeczywistością oraz sprawdzić się w nowej roli – pracownicy/pracownika. Cześć osób znajduje zatrudnienie w firmach, w których odbywała staż. Fundacja proponuje dwa rodzaje staży – staże firmowe gdzie młody człowiek poznaje różne działy i zadania w firmie oraz staż marzeń – staż nakierowany na konkretne zainteresowania Robinsona. Staże w zależności od możliwości Robinsona trwają od dwóch tygodni do miesiąca, młodzież może uczestniczyć w dwóch stażach w trakcie uczęszczania na Wehikuł

4. Kontrakt Robinsona

W ramach programu „Kontrakt Robinsona” młodzież ma możliwość uzyskania dofinansowania kursu lub sprzętu, który przyczyni się do rozwoju zawodowego. Może być to kurs prawa jazdy lub narzędzia fryzjerskie. W zamian Robinsonki i Robinsonowie pomagają osobom lub instytucjom w swojej społeczności lokalnej, np. robią zakupy starszym osobom lub pomagają w lekcjach dzieciom w świetlicy środowiskowej.

Kontrakt przeciwdziała postawie roszczeniowej („Należy mi się, bo jestem z domu dziecka”) oraz postawie wyuczzonej bezradności („Nie potrafię tego zrobić. To ja potrzebuję pomocy”). Dzięki kontraktom młodzież wzmacnia wiarę w swoje możliwości oraz uczy się stawiania i realizowania celów.

5. Zdrowie

Podczas warsztatów Wehikułu Usamodzielnienia realizowane będą zajęcia dotyczące zdrowia w oparciu o przewodnik „Usamodzielnij się zdrowo”. Zajęcia obejmują profilaktykę zdrowia, zdrowy tryb życia, kontakt ze służbą zdrowia. Do zajęć dedykowana jest gra „Robinson u lekarza”, która symuluje problemy jakie mogą doświadczyć młodzi ludzie w kontakcie ze słu

6. Przepisy dotyczące usamodzielnienia

Ważnym elementem programu Wehikuł Usamodzielnienia są zajęcia dotyczące przepisów związanych z usamodzielnianiem się. Robinsonki i Robinsonowie dowiadują się, jakie przysługują im prawa (np. świadczenia) oraz jakie wiążą się z nimi obowiązki. Zapoznają się także z dokumentami związanymi z Indywidualnym Programem Usamodzielnienia oraz uczą się jak ubiegać się o świadczenia czy mieszkanie.

7. Zimowe i Letnie Warsztaty Usamodzielnienia Robinsona

Dwa razy w roku zapraszamy Robinsonki i Robinsonów do uczestnictwa w Zimowych i Letnich Warsztatach Usamodzielnienia Robinsona, podczas których - oprócz zajęć merytorycznych - odbywają się także zajęcia rekreacyjne i sportowe. Uczestnictwo w obozie pozwala młodzieży poznać osoby z innych Wehikułów oraz skorzystać z ich doświadczeń związanych z usamodzielnieniem.

8. Punkt Konsultacyjny

To miejsce gdzie konsultanci pełnią dyżury raz w tygodniu, młodzież usamodzielniająca się oraz osoby wspierające ich usamodzielnienie może skorzystać z doradztwa tam oferowanego (np. jak rozmawiać z nastolatkiem, jak uzyskać wsparcie w PCPR). Spotkania są indywidualne i nakierowane na wsparcie. Osoby prowadzące punkt mają wykształcenie pedagogiczne oraz posiadają wiedzę merytoryczną w zakresie usamodzielnienia. Punkt może także prowadzić doradztwo zawodowe.

9. Grant Robinsona

Grant Robinsona to projekt skierowany do młodzieży, która kończy przygodę z Wehikułem. Zakłada on zaplanowanie i realizację przez grupę Robinsonów (3-6 osób) działania na rzecz społeczności lokalnej. Może to być działanie jednorazowe (np. zorganizowanie balu karnawałowego dla seniorów) lub związane ze sobą działania cykliczne (np. zorganizowanie ogólnodostępnego klubu gier i regularne spotkania w ramach tego klubu). Młodzież sama znajduje miejsce lub osoby na rzecz których może działać. Przy wsparciu konsultanta fundacji przygotowuje budżet działań lub wydarzenia, dzieli zadania między siebie, planuje czas wykonania grantu oraz przeprowadza i rozlicza działanie.

10. Projekt „Food for Good”

W tym projekcie stała grupa młodych ludzi spotyka się co drugi weekend na wypiekanie pierniczek. Pierniczki są wyjątkowe, dwusmakowe, specjalnie zapakowane – ale wyjątkowe są także ramy tego projektu. Podstawowy koncept jest dziełem grupy seminaryjnej z programu „Robinson na swoim” - jego celem jest zapewnienie defaworyzowanej młodzieży optymalnych warunków pierwszej pracy.

W „Food for Good” pracują osoby młode, nieraz niepełnoletnie (za zgodą opiekunów prawnych), dla których udział w tym przedsięwzięciu jest niepowtarzalną okazją, by w atmosferze życzliwości (ale nie pobłażania) doświadczać wszystkich elementów pracy zespołowej – podziału zadań, komunikacji, rozwiązywania konfliktów, brania odpowiedzialności za wspólny wynik, ucierania się rozbieżnych poglądów itd. itp. Nad całością procesu czuwa osoba dorosła – ale w tym projekcie także starsi Robinsonowie przyjmują już role lidarskie, by sprawdzać się w nowych, bardziej wymagających zadaniach.

IV.KONTAKT

W razie pytań proszę o kontakt:

Magdalena Kepka

Koordynatorka projektów

Fundacja Robinson Crusoe

691 250 060

(22) 401 14 13

m.kepka@fundacjarobinson.org.pl

Anna Walas

Koordinator ds. programowych

Fundacja Robinson Crusoe

691 250 070

(22) 401 14 13

a.walas@fundacjarobinson.org.pl

